

## สารบัญ

| เรื่อง                                                          | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย                                                 | ก    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                                              | ค    |
| กิตติกรรมประกาศ                                                 | ฉ    |
| สารบัญ                                                          | ช    |
| สารบัญตาราง                                                     | ฅ    |
| สารบัญแผนภาพ                                                    | ญ    |
| คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ                                       | ฎ    |
| <b>บทที่ ๑ บทนำ</b>                                             |      |
| ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา                              | ๑    |
| ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย                                     | ๔    |
| ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ                                         | ๔    |
| ๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย                                           | ๔    |
| ๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย                             | ๕    |
| ๑.๖ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย                                   | ๖    |
| <b>บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b>                   |      |
| ๒.๑ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน   | ๗    |
| ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน | ๒๗   |
| ๒.๓ แนวคิดการบริหารเชิงพุทธ                                     | ๕๓   |
| ๒.๔ สภาพปัญหาทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน | ๙๔   |
| ๒.๕ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน                               | ๑๐๐  |
| ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                                       | ๑๑๘  |
| ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย                                        | ๑๓๓  |
| <b>บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย</b>                               |      |
| ๓.๑ รูปแบบการวิจัย                                              | ๑๓๕  |
| ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ                    | ๑๓๖  |
| ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย                                  | ๑๓๗  |
| ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล                                         | ๑๓๙  |
| ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล                                          | ๑๔๐  |

## สารบัญ (ต่อ)

| เรื่อง                                                                       | หน้า |
|------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>บทที่ ๔ ผลการวิจัย</b>                                                    |      |
| ๔.๑ สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน                | ๑๔๑  |
| ๔.๒ หลักพุทธธรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน | ๑๖๒  |
| ๔.๓ ผลจากการสัมภาษณ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี            | ๒๑๑  |
| ๔.๔ ผลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ                                                  | ๒๔๖  |
| ๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ                                           | ๒๖๘  |
| ๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย                                             | ๒๗๘  |
| <b>บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</b>                                  |      |
| ๕.๑ สรุปผลการวิจัย                                                           | ๒๘๘  |
| ๕.๒ อภิปรายผล                                                                | ๒๙๘  |
| ๕.๓ ข้อเสนอแนะ                                                               | ๓๑๑  |
| ๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย                                                   | ๓๑๒  |
| ๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ                                               | ๓๑๒  |
| ๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป                                         | ๓๑๓  |
| <b>บรรณานุกรม</b>                                                            | ๓๑๔  |
| <b>ภาคผนวก</b>                                                               | ๓๒๑  |
| ภาคผนวก ก หนังสือของความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ                           | ๓๒๒  |
| ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ           | ๓๒๘  |
| ภาคผนวก ค รูปภาพประกอบการวิจัยเชิงคุณภาพ                                     | ๓๔๘  |
| ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ                                 | ๓๕๒  |
| ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ           | ๓๕๗  |
| ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ                                   | ๓๗๙  |
| ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการสนทนากลุ่ม                | ๓๘๗  |
| ภาคผนวก ซ รูปภาพประกอบการสนทนากลุ่ม                                          | ๓๘๗  |
| <b>ประวัติผู้วิจัย</b>                                                       | ๓๙๙  |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่                                                           | หน้า |
|--------------------------------------------------------------------|------|
| ๒.๑ ตามหลักกฤษฎีกา ๔ กับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน              | ๑๔   |
| ๒.๒ คุณสมบัติของผู้บริหารตามสปฐพร ๗                                | ๒๓   |
| ๒.๓ ตามหลักสปฐพร ๗ กับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน                | ๒๗   |
| ๒.๔ ความหมายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน                          | ๓๐   |
| ๒.๕ แนวคิดการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน                            | ๓๖   |
| ๒.๖ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน             | ๕๒   |
| ๒.๗ การวางแผน                                                      | ๕๘   |
| ๒.๘ การจัดองค์การ                                                  | ๖๙   |
| ๒.๙ การบริหารบุคคล                                                 | ๗๗   |
| ๒.๑๐ การอำนวยการ                                                   | ๘๗   |
| ๒.๑๑ การควบคุม                                                     | ๙๓   |
| ๓.๑ กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง                                   | ๑๓๗  |
| ๔.๑ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม                              | ๒๖๘  |
| ๔.๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม                     | ๒๖๙  |
| ๔.๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการวางแผน                 | ๒๗๐  |
| ๔.๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการจัดองค์การ             | ๒๗๐  |
| ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการบริหารบุคคล            | ๒๗๑  |
| ๔.๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอำนวยการ               | ๒๗๒  |
| ๔.๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการควบคุม                 | ๒๗๓  |
| ๔.๘ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหลักกฤษฎีกา ๔ โดยภาพรวม    | ๒๗๔  |
| ๔.๙ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ด้านฉันทะ    | ๒๗๔  |
| ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ด้านวิริยะ  | ๒๗๕  |
| ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ด้านจิตตะ   | ๒๗๖  |
| ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหลักกฤษฎีกา ๔ ด้านวิมังสา | ๒๗๗  |

## สารบัญแผนภาพ

| แผนภาพที่                                     | หน้า |
|-----------------------------------------------|------|
| ๒.๑ การจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔     | ๙    |
| ๒.๒ การประยุกต์ใช้ตามหลักอิทธิบาท ๔           | ๑๓   |
| ๒.๓ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ | ๒๒   |
| ๒.๔ การประยุกต์ใช้ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗       | ๒๔   |
| ๒.๕ องค์ประกอบการศึกษา                        | ๓๒   |
| ๒.๖ โครงสร้างทฤษฎีระบบราชการ                  | ๓๘   |
| ๒.๗ ลำดับชั้นแผนกลยุทธ์                       | ๓๙   |
| ๒.๘ ทฤษฎีการจัดการ                            | ๔๖   |
| ๒.๙ หน้าที่ของผู้บริหาร ๕ ประการ              | ๕๔   |
| ๒.๑๐ โครงสร้างหน่วยงาน                        | ๖๒   |
| ๒.๑๑ โครงสร้างผู้บริหาร                       | ๖๒   |
| ๒.๑๒ โครงสร้างผู้อำนวยการโรงเรียน             | ๖๓   |
| ๒.๑๓ โครงสร้างผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่การงาน     | ๖๔   |
| ๒.๑๔ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน            | ๑๐๓  |
| ๒.๑๕ การจัดการเรียนการสอน                     | ๑๑๐  |
| ๒.๑๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย                     | ๑๓๔  |
| ๔.๑ รูปแบบการบริหารตามหลักอิทธิบาท ๔          | ๒๗๙  |
| ๔.๒ รูปแบบการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม ๗      | ๒๘๑  |
| ๔.๓ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน       | ๒๘๔  |
| ๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย              | ๒๘๗  |

## คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

### ๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙ ซึ่งมีจำนวน ๔๕ เล่ม ในการวิจัย ได้ใช้ชื่อย่อ ดังต่อไปนี้

#### พระสุตตันตปิฎก

อง.สตตก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต (ภาษาไทย)  
 ที.ปา. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค (ภาษาไทย)

### ๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น อง.สตตก. (ไทย) ๒๓/๖๕/๑๔๖. หมายความว่า ระบุถึงสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๓ ข้อที่ ๖๕ หน้า ๑๔๖ เป็นต้น